T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2015 / 680
KARAR NO : 2015 / 676
KARAR TR : 28.09.2015

ÖZET: Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Şanlıurfa Otelcilik Turizm Meslek Lisesi Uygulama Oteli'nde belirsiz süreli iş sözleşmesi ile usta öğretici olarak çalışan davacının, iş sözleşmesinin haksız olarak feshedildiğinden bahisle, kıdem ve ihbar tazminatı ile fazla mesai, milli ve dini bayram, resmi tatil çalışmasından kaynaklanan alacakları ile yıllık izin ücreti alacağının tahsili istemiyle açtığı davanın, ADLİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerekti hk.

K A R A R

Davacı : A.B.
Vekili :Av.İ.D.
Davalı : Milli Eğitim Bakanlığı
Vekili : Av. I.Y. & Av. F.K. (Adli Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; davacının Şanlıurfa Otelcilik Turizm Meslek Lisesi Uygulama Otelinde belirsiz süreli iş akdi ile usta öğretici olarak çalışırken iş akdinin hiçbir gerekçe gösterilmeden feshedildiğini; davacının davalı bakanlığa bağlı iş yerinde 01.04.2010'dan 05.04.2013 tarihine kadar aralıksız çalıştığını, davacının çalıştığı sürede iş yasasından ön görülen süreden daha fazla çalıştırılmasına rağmen fazla mesai ücretinin ödenmediğini, iş yerinin çalışma şeklinin bir kısım personel açısından iki vardiya olduğunu, davacının da personelden M.B. ile iki vardiya halinde 07:00-19:00, 19:00-07:00 olarak 12 saatlik vardiyalar halinde çalıştığını, fakat iş yoğunluğu, özel yemekler vs. özel nedenlerle vardiyası biten personelin bir sonraki vardiyada bazen 1-2 saat bazen de vardiya bitene kadar çalışmak zorunda kaldığını, bu şekilde sürekli fazla mesai yapan davacıya fazla mesaisinin ödenmediğini, acil durumlar dışında haftalık izin ve yıllık izin kullandırılmadığını, bayram genel tatil ücretlerinin ödenmediğini belirterek; kıdem ve ihbar tazminatı, fazla mesai, hafta tatili ücreti ve yıllık izin ücreti olmak üzere toplam 600,00 TL alacağın yasal faizi ile birlikte tahsiline karar verilmesi istemiyle adli yargıda dava açmıştır.

Davacı vekili 16.12.2013 tarihli dilekçesi ile dava değerini 7.990,33 TL olarak ıslah etmiştir.

ŞANLIURFA 3. İŞ MAHKEMESİ:17.02.2014 gün ve E:2013/73 K:2014/54 sayılı kararında; "…davacıya ait şahsi dosya ve tüm dosya kapsamı birlikte değerlendirildiğinde; davacı tarafın, haksız fesih nedeniyle işten çıkarılmasının söz konusu olduğu ve bundan dolayı işçi alacaklarının ödenmesinden bahisle dava açtığı anlaşılmaktadır. Davacının 22/10/2010-30/04/2013 tarihleri arasında davalı iş yerinde çalıştığı görülmektedir. Davalı taraf, davacının okuttuğu ders alanında ihtiyaç kalmadığı gerekçesi ile bildirimsiz olarak fesh edilmiştir. Bu bakımdan iş akdinin haklı nedenle feshedildiğinin ispat külfeti işverene ait olduğu gözetildiğinde feshin haksız olduğu kanaatine varılmıştır. Diğer taraftan davacının yıllık izin kullandığına dair dosyaya yazılı bir belge sunulmamıştır. Dosya kapsamına göre yıllık izin alacağı subut bulmuştur. Tüm dosya kapsamından davacının üç vardiya düzeninde çalıştığı anlaşılmıştır. Bu nedenle yerleşik Yargıtay uygulaması da nazara alınarak fazla mesai talebinin reddi gerekmiştir.Hafta tatili ,genel tatil ve bayram tatili alacakları yönünden ise bu taleplere yönelik kayıtların resmi kurum olan davalı kayıtlarında yer almayışı göz önünde bulundurularak subut bulmadığı kanaatine varılmıştır.Mahkememizce alınan bilirkişi raporunun ayrıntılı, gerekçeli ve denetlemeye elverişli olduğu, bu bakımdan hükme esas alınabileceği değerlendirilmiştir…" şeklindeki gerekçe ile davanın kısmen kabulüne, kısmen reddine karar vermiş ve verilen karar davalı vekilince temyiz edilmiştir.

YARGITAY 9. HUKUK DAİRESİ:09.12.2014 gün ve E:2014/11183 K:2014/37696 sayılı kararında; "…657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 89. maddesinde "Her derecedeki eğitim ve öğretim kuramları ile Üniversite ve Akademi (Askeri Akademiler dahil), okul, kurs veya yaygın eğitim yapan kuramlarda ve benzeri kuruluşlarda öğretmen veya öğretim üyesi bulunmaması halinde öğretmenlere, öğretim üyelerine veya diğer memurlara veyahut açıktan atanacaklara ücret ile ek ders görevi verilebilir. Ücretle okutulacak ders saatlerinin sayısı, ders görevi alacakların nitelikleri ve diğer hususlar ilgili Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulunun kararı ile tespit olunur", hükümleri yer almaktadır.

Bu maddeye istinaden çıkarılan, T.C. Milli Eğitim Bakanlığı kuramlarında sözleşmeli veya ek ders görevi ile görevlendirilecek uzman ve usta öğreticiler hakkında yönetmeliğin 5/2 maddesi uyarınca da, Uzman ve Usta Öğreticilerin 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 89 uncu maddesi uyarınca 02/12/1998 tarihli ve 98/12120 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen ve Yöneticilerinin Ders ve Ek Ders Saatlerine İlişkin Esaslarda belirtilen miktarda ek ders görevi verilebileceği belirtilmiştir.

Görev konusu kamu düzenine ilişkin olup, mahkemece re'sen dikkate alınmalıdır.

İş mahkemelerinin görev alanını hakim, tarafların iddia ve savunmalarına göre değil, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesini esas alarak belirleyecektir.

Ayrıca belirtmek gerekir ki, işçinin İş Kanunu kapsamında kalmaması halinde iş mahkemesine açılan davada, davanın

esastan reddi usule aykırıdır. Dava dilekçesinin görev nedeni ile reddi ve adli yargı görevli ise davanın görevli hukuk mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.
İdari Yargının görevli olması halinde "dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine" karar verilmesi gerekir. İdari Yargı görevli ise mahkemece gönderme kararı verilemez.

5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesi uyarınca İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözüm yeri iş mahkemeleridir.

Davacının dışarıdan ücretli usta öğretici olarak görevlendirildiği, davacıya ücretlerinin 657 Sayılı Devlet Memurları kanununun 89.maddesine uygun olarak Bakanlar Kurulunca çıkarılan kararlar uyarınca Maliye Bakanlığınca belirlenen ders ücretleriyle ödendiği anlaşılmaktadır.
Davacının sosyal güvenlik hukuku yönünden Sosyal Sigortalar Kurumu kapsamında gösterilmesi iş sözleşmesi ile çalıştığını göstermez.

Davacı 657 sayılı yasanın 89. maddesinde belirtilen statü içinde görevlendirilmiştir. Davacı ile davalı arasında iş sözleşmesi bulunmamaktadır. Taraflar arasındaki ilişkinin stattı hukukuna tabi olduğunun kabulü gerekir. Aradaki hukuki ilişki iş sözleşmesi, bir başka anlatımla işçi-işveren ilişkisi olarak nitelenemez.

Bu hukuki olguya göre uyuşmazlığın çözüm yeri idari yargı olup, Mahkemece "dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine" karar verilmesi gerekirken uyuşmazlığın esası hakkında karar verilmesi hatalı olup, bozmayı gerektirmiştir..." şeklindeki gerekçe ile hükmün bozulmasına karar vermiştir.

ŞANLIURFA 3. İŞ MAHKEMESİ:30.03.2015 gün ve E:2015/73 K:2015/123 sayılı kararında özetle; Yargıtay bozma ilamına uyularak dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle usulden reddine karar vermiş verilen karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekilinin talebi üzerine dosya idare mahkemesine gönderilmiştir.

ŞANLIURFA 1. İDARE MAHKEMESİ:26.06.2015 gün ve E:2015/366 K:2015/1012 sayılı kararında; "… Dava dosyası ve eklerinin incelenmesinden, davacı tarafından, iş sözleşmesinin işverence haksız yere feshedildiğini ileri sürerek, kıdem ve ihbar tazminatları ile yıllık izin ücreti, fazla çalışma, hafta tatili, ulusal bayram ve genel tatil ücretlerine ilişkin alacaklarının Milli Eğitim Bakanlığı'ndan tahsiline karar verilmesi için açtığı davada Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi'nce uyuşmazlığın çözümünde idari yargının görevli olduğu gerekçesiyle verilen 30.03.2015 tarih ve E:2015/73, K:2015/123 sayılı "Dava dilekçesinin yargı yolunun caiz olmaması nedeni ile usulden reddine" ilişkin kararının ardından davacı vekilinin 13.04.2015 havale tarihli dilekçesi üzerine dava dosyası doğrudan Mahkememize gönderilmiş ise de, gönderine dosyasında bulunan dava dilekçesinin, Mahkememize hitaben yazılan ve 2577 sayılı Kanun'un 9. maddesi ile öngörülen yeni bir dava dilekçesi olmaması nedeniyle dava dilekçesinin yukarıda metnine yer verilen 2577 sayılı Yasa hükmüne uygun olarak düzenlenmediği sonucuna varılmıştır…" şeklindeki gerekçe ile dava dilekçesinin reddine karar vermiştir.

Davacı vekili yeniden dava dilekçesi düzenleyerek idari yargı yerinde dava açmıştır.

ŞANLIURFA 1. İDARE MAHKEMESİ:20.07.2015 gün ve E:2015/578 sayılı gönderme kararında; "… Olayda, her ne kadar, Şanlıurfa 3. İş Mahkemesince 30/03/2015 tarih ve E:2015/73, K:2015/123 sayılı kararı ile bozma kararına uyularak, davacının 657 sayılı Devlet Memurları
Kanunu'nun 89. maddesi uyarınca Valilik Oluru ile görev yaptığı hususu dikkate alınarak taraflar arasındaki hukuki ilişkinin iş sözleşmesi olarak nitelendirilemeyeceği gerekçe gösterilmek suretiyle idari yargının görevli olduğu belirtilerek görevsizlik kararı verilmiş ise de, davacının 657 sayılı Kanunun 89.maddesine dayanılarak çalıştırılmasının davacıyı kamu personeli yapmayacağı, davacının, mahalli mülki amirin tasarrufu ile çalıştığı, imzaladığı iş sözleşmesine istinaden idareyle arasında hizmet ilişkisi kurulduğu görülmektedir.

Bu nedenle, 5510 sayılı sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 101. maddesi dikkate alındığında, davacının mahalli mülkü amirin tasarrufu ile çalıştığı, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen ihbar ve kıdem tazminatının iş kanunundan kaynaklanan haklardan olduğu anlaşıldığından, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Nitekim, Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümünün 01.04.2014 tarih ve E:2014/437, K: 2014/472 sayılı kararı ve 02/03/2015 tarih ve E:2015/87, K:2015/106 sayılı kararı ile Danıştay Onuncu Dairesi'nin 18.12.2014 tarih ve E:2014/6552, K:2014/7940 sayılı kararı da bu yöndedir…" şeklindeki gerekçe ile 2247 sayılı Kanunun 19.maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmesine, dosya incelemesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nce karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 28.09.2015 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesi'nce anılan Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen usul ve yönteme uygun biçimde başvuruda bulunulduğu anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık görülmediğinden esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı Şanlıurfa Otelcilik Turizm Meslek Lisesi Uygulama Oteli'nde belirsiz süreli iş sözleşmesi ile usta öğretici olarak çalışan davacının, iş sözleşmesinin haksız olarak feshedildiğinden bahisle, kıdem ve ihbar tazminatı ile fazla mesai, milli ve dini bayram, resmi tatil çalışmasından kaynaklanan alacakları ile yıllık izin ücreti

alacağının tahsili istemiyle açılmıştır.

506 Sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 2. maddesinde "Bir hizmet akdine dayanarak bir veya birkaç işveren tarafından çalıştırılanlar bu kanuna göre sigortalı sayılırlar…" denilmiş, aynı Yasanın "Uyuşmazlıkların Çözüm Yeri" Başlıklı 134. maddesinde, "Bu kanunun uygulanmasından doğan uyuşmazlıklar, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görülür" hükmüne yer verilmiş; 506 sayılı yasa hükümleri 01.10.2008 tarihinde yürürlüğe giren 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 106. maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır. 5510 sayılı Kanunun 3.maddesinde; kısa ve/veya uzun vadeli sigorta kolları bakımından adına prim ödenmesi gereken veya kendi adına prim ödemesi gereken kişi sigortalı olarak tanımlanmış; 79.madde ile başlayan Dördüncü Kısmında, primlere ilişkin hükümlere yer verilmiş; 101. maddesinde "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür" denilmiştir.

Öte yandan, 4857 sayılı İş Kanununun 1.maddesinde, Kanunun amacının, işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemek olduğu belirtilmiş; aynı zamanda, bakılan davanın da konusunu oluşturan "İş Sözleşmesi, Türleri ve Feshi" hususuna Kanunun 8.maddesi ve devamında, kıdem tazminatı, ücretli izin, bildirim süresinden kaynaklanan yükümlülük ve haklara ilişkin hususlara ise Kanunun değişik maddelerinde yer verilmiştir.

Diğer taraftan; 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 1. maddesinde, "İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle (o kanunun değiştirilen ikinci maddesinin Ç, D ve E fıkralarında istisna edilen işlerde çalışanlar hariç) işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya iş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak lüzum görülen yerlerde iş mahkemeleri kurulur.

Bu mahkemeler:

A) (Mülga: 18/10/2012-6356/81 md.)

B) İşçi Sigortaları Kurumu ile sigortalılar veya yerine kaim olan hak sahipleri arasındaki uyuşmazlıklardan doğan itiraz ve davalara da bakarlar.

İş mahkemesi kurulmamış olan yerlerdeki bu davalara o yerde görevlendirilecek mahkeme tarafından, temsilci üyeler alınmaksızın, bu kanundaki esas ve usullere göre bakılır.

Fiili ve hukuki imkânsızlıklar dolayısıyla iş mahkemesinin toplu olarak görevini yapamadığı hallerde de yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

(Ek fıkra: 2/7/2012-6352/39 md.) Birden fazla iş mahkemesi bulunan yerlerde, sosyal güvenlik hukukundan kaynaklanan davaların görüleceği iş mahkemeleri, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından belirlenebilir." denilmiştir.

Dava dosyalarının incelenmesinden; davacının 657 sayılı Kanun'un 89. maddesi uyarınca ek ders ücreti karşılığında, davalı idare ile aralarında yapılan ve her yıl yenilenen "Ek Ders Görevi Verilerek Görevlendirilen Usta Öğretici Ferdi Hizmet Sözleşmesi" ile 2010 yılından itibaren Şanlıurfa Otelcilik ve Turizm Meslek Lisesi ve Uygulama Birimlerinde usta öğretici olarak çalıştığı, son sözleşmesinin 31.12.2013 tarihinde sona erdiği; davacı ile yeniden sözleşme yapılmayarak işten çıkarıldığı, bunun üzerine davacının, kıdem ve ihbar tazminatı, fazla mesai alacağı, milli ve dini bayram ile resmi tatil çalışmalarının karşılığının ve yıllık izin ücreti alacağının tazminine karar verilmesi istemiyle bakılan davayı açtığı anlaşılmıştır.

Davacının, mahalli mülki amirin tasarrufu ile çalıştığı, idareyle arasında bir hizmet ilişkisi kurulduğu, talep edilen kıdem ve ihbar tazminatı ile fazla mesai, milli ve dini bayram, resmi tatil çalışmasından kaynaklanan alacakları ile yıllık izin ücreti alacağının iş kanunundan kaynaklanan haklardan olduğu dikkate alındığında, uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Şanlıurfa 1.İdare Mahkemesi'nin başvurusunun kabulü ile Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi'nin 30.03.2015 gün ve E:2015/73 K:2015/123 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Şanlıurfa 1. İdare Mahkemesi'nin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, Şanlıurfa 3. İş Mahkemesi'nin 30.03.2015 gün ve E:2015/73 K:2015/123 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 28.09.2015 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
ÖZGÜLDÜR	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN